

Examination of the Relation Between the Achievement Scores and the Use of Vocational Ability in Writing and Speaking Skills of 5th and 8th Grade Students in Primary Education¹

Murat DAĞ², Filiz METE³

Received: 24 February 2017, Accepted: 12 June 2017

ABSTRACT

Thinking power is directly related to the individual's vocabulary. The learning and teaching process will also deteriorate when the presence of the word is inadequate. It is aimed to enable the students to use the existing vocabulary effectively with four basic language skills in Turkish lessons. Within the scope of the study, an answer was searched in the question "Is the level of using vocabulary in writing and speaking skills of 5th and 8th grade students of primary school, interested in success scores of students?" In this study, it was aimed to determine the existing vocabulary of the students and to evaluate the relation of the present situation with the achievement score by applying speech and writing activities to primary 5th and 8th grade students.

In the study, students were given prepared and unprepared speaking and writing activities. As a result, it was determined that there was no meaningful relation between students' achievement scores and vocabulary used. In order to improve the communicative competence of the students, a program is needed in which appropriate activities are included in the teaching process. Students should be taught with activities in accordance with the model of learning by doing and living.

Keywords: Writing Skills, Speaking Skills, Achievement Score, Vocabulary, Values Education.

EXTENDED ABSTRACT

The aim of this research is to determine the extent to which the students in the second stage of primary education can use their vocabulary in speaking and writing activities. For this purpose, preparedness, unprepared writing and speaking activities were applied to determine the present situation.

Research is genuinely important for practicing and especially for presenting speech skills. Previously speaking and writing activities were not used in a similar way.

It is also important in terms of raising awareness about the concepts of "Values Education" used in the research topic selection.

The qualitative method has been adopted in the research conducted. "Qualitative research can be defined as a qualitative research process in which qualitative data gathering methods such as observation, interview and document analysis are used and events and events are presented in a realistic and holistic manner in a natural environment" (Yıldırım ve Şimşek, 2006: 39). The data within the scope of the qualitative research method were collected by using "document review" techniques.

The study activities are planned to be four stages. It was aimed to apply the activities in the form of unprepared speech, unprepared writing, prepared speech and prepared writing. No particular material has been developed for this; Voice recordings of the conversation events were collected by mobile phone. Writing studies were also applied as classical composition studies.

¹This study is derived from master thesis "Investigation of the word vocabulary used in the written and oral expression skills of primary school second grade students"

²Teacher, M.E.B., dag390@gmail.com

³Assist.Prof.Dr., Bulent Ecevit University, Eregli Faculty of Education, filizmetehoca@gmail.com

Given the success scores, it is expected that students with high grades are expected to use a higher number of words and receive a higher rate, which is expected under normal conditions. But this is not the case. There is no right proportion between the score of success and the number of words used.

There must be several initiatives to improve the vocabulary of students. First and foremost, children should be provided with regular and conscious reading of books. Readings done in a straight line, such as eye trainings alone, will provide a sufficient contribution to the development of the child's vocabulary. During the reading, the students should take notes while reading the unknown words in the book and find their meaning immediately from the dictionary. It would be useful for them to have a small note paper that they could use in their books as a separator. The application to be done in this way will be very efficient.

It is a great benefit for students to keep their vocabulary in order to enrich the vocabulary and to ensure permanent learning. In this way, students will be able to learn both permanently and in a more permanent way by writing. The ability to quickly find words in the dictionary and find their chances again will also make it easier for learners to take part in active vocabulary.

Primary teachers and classroom teachers, especially Turkish teachers, should attach importance to teaching vocabulary and should design educational games or use existing games to improve vocabulary. In this way, students will be able to develop vocabulary without being bored. The vocabulary will increase in the other lessons because the perception capacity of the child developing in connection with the Turkish lesson will increase.

İlköğretim 5 ve 8. Sınıf Öğrencilerinin Yazma ve Konuşma Becerilerinde Söz Varlığı Kullanımının Başarı Puanlarıyla İlişkinin İncelenmesi¹

Murat DAĞ², Filiz METE³

Başvuru Tarihi: 24 Şubat 2017, **Kabul Tarihi:** 12 Haziran 2017

ÖZET

Düşünme gücü, bireyin söz varlığıyla doğrudan ilgilidir. Söz varlığının yetersiz kaldığı durumlarda öğrenme ve öğretme süreci de aksayacaktır. Türkçe derslerinde öğrencilerin mevcut söz varlıklarını dört temel dil becerisiyle etkin şekilde kullanmaları amaçlanmaktadır. Çalışma kapsamında “İlköğretim 5 ve 8. Sınıf öğrencilerinin yazma ve konuşma becerilerinde söz varlıklarını kullanma düzeyinin, öğrencilerin başarı puanlarıyla ilgisi var mıdır?” sorusuna cevap aranmıştır. Bu çalışmada, ilköğretim 5 ve 8.sınıf öğrencilerine belirli konularda konuşma ve yazma etkinlikleri uygulanarak öğrencilerin mevcut söz varlıklarının tespit edilmesi ve mevcut durumun başarı puanıyla ilişkisinin değerlendirilmesi amaçlanmıştır. Çalışmada öğrencilere hazırlıklı, hazırlıksız konuşma ve yazma etkinlikleri uygulanarak veriler elde edilmiştir. Sonuç olarak öğrencilerin başarı puanlarıyla kullandıkları söz varlığı arasında anlamlı bir ilişki olmadığı belirlenmiştir. Öğrencilerin iletişim becerilerini geliştirmek için öğretim sürecinde uygun etkinliklerin yer aldığı bir programın gerekliliği belirtilmiştir. Öğrenciler, yaparak yaşayarak öğrenme modeline uygun olarak etkinliklerle öğretime dâhil edilmelidir.

Anahtar Kelimeler: Yazma Becerisi, Konuşma Becerisi, Başarı Puanı, Söz Varlığı, Değerler Eğitimi.

1. Giriş

İletişimin sağlanması için gerekli öğelerden birisi de kelime hazinesi yani söz varlığıdır. Temel dil becerilerinin kazanılmasında kelime hazinesinin varlığı ve zenginliği anlama ve anlatma becerilerini etkilediği için başarıyı da doğrudan etkileyecek unsurlardandır. Karatay (2007) sözlü ve yazılı iletişimde özellikle anlama ve anlatma temel dil becerilerinden olan okuma ve yazmayı, hatta dinleme ve konuşma alt becerilerini de etkileyen faktörler arasında kelime hazinesinin önemli bir yeri olduğunu ve anlama-anlatma temel dil becerilerinin etkin kullanımının kelime hazinesine bağlı olduğunu belirtmektedir.

Türkçe öğretim programındaki “Okuma sürecince öğrencilerin kelimeleri tanıması oldukça önemlidir. Kelime tanıma; öğrencinin zihinsel sözlüğünü kullanarak kelimenin anlamını belirlemesi sonucu gerçekleşmektedir. Bu nedenle kelime çalışmalarına gereken önem verilmeli ve öğrencilerin söz varlığı geliştirilmelidir.” (MEB, 2009) ifadesi de söz varlığının önemini ortaya koymaktadır.

Kelime, Türkçe sözlükte (TDK, 2011: 1381) “Anlamlı ses veya ses birliği, söz, sözcük” kelime hazinesi ise “söz varlığı, bir dildeki sözleri bütünü, söz hazinesi, söz dağarcığı” olarak tanımlanmaktadır.

Çalışma kapsamında “İlköğretim 5 ve 8. Sınıf öğrencilerinin yazma ve konuşma becerilerinde söz varlıklarını kullanma düzeyinin, öğrencilerin başarı puanlarıyla ilgisi var mıdır?” sorusuna cevap aranmıştır.

1.1. Konuşma Becerisi

Konuşma, bireyin kendini sözlü olarak ifade etmesidir. Konuşma becerisi, insanı diğer canlılardan ayıran en önemli özelliklerden biridir. Bebeklik döneminde kazanılmaya başlayan konuşma, bireyin dinleme becerisinden sonra edindiği ikinci temel dil becerisidir. Türkçe sözlükte (TDK, 2011: 1477) konuşma, “İnsanın, dili kullanma yoluyla çevresindekilerle iletişimde bulunması, onlara kendi düşünce ve duygularını bildirmesi, düşünceyi sözle ifade etme işi. Aynı dili konuşan bireyler arasında sözle anlaşma biçimi” olarak tanımlanır. Demirel (1999) konuşmayı düşüncelerin, duyguların ve bilgilerin seslerden oluşan dil aracılığıyla aktarılmasıdır şeklinde ifade ederken Gökaya (2008) konuşmayı, “Konuşma teknik

¹ Bülent Ecevit Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Türkçe Eğitimi Anabilim Dalında (2017) yapılan İlköğretim İkinci Kademe Öğrencilerinin Yazılı ve Sözlü Anlatım Becerilerinde Kullandıkları Söz Varlığının Araştırılması adlı yüksek lisans tezinden üretilmiştir.

² Öğretmen, MEB, dag390@gmail.com

³ Yrd.Doç.Dr., Bülent Ecevit Üniversitesi, Ereğli Eğitim Fakültesi, filizmetehoca@gmail.com

olarak zihinde canlandırılan birtakım sözcüklerin ses organlarını kullanarak nefes yoluyla söz haline dönüştürme fiilidir.” şeklinde tanımlamıştır.

Kişi, sözcük dağarcığı kadar düşünebilir ve konuşabilir. Kelime hazinesi yeterli olmayan öğrencilerde tekrara düşmek vb. şekillerde konuşma kusurları yaşanmaktadır.

Konuşma eğitimi iletişimin niteliği açısından üst düzeyde önem taşımaktadır. Konuşma becerisinin dinleme becerisinden sonra kazanılması ancak bunun yanında edinilen anlatma becerilerinden ilki olması sebebiyle konuşma becerisi, temel olma özelliği taşımaktadır. Temel, sağlam oluşturulmadığı sürece diğer kazanımlar yeterli ve istenen düzeyde olamayacaktır.

Konuşma ve dinleme eğitimi bilgi aktarımında en hızlı yöntem olduğu için sadece okullarda değil yaşamın her alanında en çok kullanılan becerilerdir. En çok kullanılan bu becerilerin geliştirilmesine son derece kıymet vermek gerekirken bu beceri alanlarının geri plana itilmesi, iletişim sorunlarına yol açmakta ve bireylerin diğer temel dil becerilerinin gelişimini de olumsuz yönde etkilemektedir. Zira dil becerileri birbirleriyle bağlantılıdır, bütünlük arz eder. “Dil becerilerinin her biri, bir bütünün parçası olarak düşünülmekte ve hepsinin dengeli gelişimi için çalışmalar yürütülmektedir. Dil becerilerinin hepsine birden belirli düzeyde hâkim olmadıkça o dil tam olarak biliniyor sayılmaz” (Doğan, 2009: 186).

1.2. Yazma Becerisi

Temel dil becerilerinin anlatma yönünü oluşturan diğer öğrenme alanı da yazma becerisidir. Bu beceri, örgün eğitimle ilköğretim birinci sınıf itibarıyla bireylere kazandırılır. Türkçe sözlükte(TDK, 2011: 2562) yazım, “1. Bir dilin belli kurallarla yazıya geçirilmesi, imla.” ve yazma: “1. Yazmak işi, tahrir. 2.Basım tekniğinin gelişmediği dönemlerde elle yazılmış kitap, yazma nüsha.” olarak tanımlanmaktadır. Tanımdan da anlaşılacağı gibi yazma eğitiminde kuralların ve belli bir düzenin var olması söz konusudur. “Yazma, duygu, düşünce, istek ve olayların belli kurallara uygun olarak birtakım sembollerle anlatılmasıdır” (Özbay, 2007: 115). Yazma bir başka deyişle konuşmanın betimlenmiş halidir. Göçer (2010), yazma kavramını “Herhangi bir konuda duygu, hayal ya da özgün fikirleri belli bir düzen ve bütünlük içinde yazıya geçirme işine de yazma denir.” şeklinde tanımlamıştır.

Yazma öğrenme alanı, dil becerilerinin son öğrenme alanıdır. Bireyin fizikî açıdan olduğu kadar zihin açısından da yeterli ve donanımlı seviyede olması gerekliliği, bu beceri alanının en son ele alınmasının sebebidir. “Yazma becerisi, dört temel dil becerisi zincirinin son halkasıdır. Yazma becerisini mekanik olarak değil, eleştirel bir düşünme süreci olarak algılamak ve bilmek gerekir” (Demirel & Şahinel, 2006: 111).

1.3. Değerler Eğitimi

Eğitim, birey için beşikten mezara devam eden bir süreçtir. Bu süreci yalnız bilgi aktarımı şeklinde düşünmek hatalı olacaktır. Yani eğitim yalnızca bilişsel bir süreçten ibaret değildir. Birey, eğitim süreci içerisinde birçok ders ve içerik hakkında bilgi alırken aynı zamanda nasıl bir birey olması gerektiğini de öğrenir. Buna duyuşsal eğitim de denir. Aynı şekilde “iyi insan, ahlaklı insan olma özelliği kazanma” denebilir.

Bireyleri topluma yararlı şekilde yetiştirmek için okullarda değer eğitimi kapsamında çalışmalar yapılmaktadır. “Değerler eğitiminin amacı, bütün insanlığın ortaklaşa sahip olduğu evrensel değerlere vurgu yaparak iyi karakter örnekleri sergileyen, ahlaki değerlere sahip, sorumluluk duygusu içinde hareket eden vatandaşlar ortaya çıkarmaktır” (Altan, 2011: 55).

Bu çalışmada da değerler eğitimi içerisinde yer alan “hoşgörü, adalet, sabır, sevgi, özgüven, çalışkanlık, empati, güven, sorumluluk, saygı, doğruluk dürüstlük, yardımseverlik, alçak gönüllülük, kanaatkârlık” kavramlarından faydalanılmıştır. Öğrencilerle kavramlarla ilgili yazı ve konuşma çalışmaları yapılmıştır. Değerler eğitiminin ve içeriğinin diğer dersler gibi müfredatta yer alması, değerler eğitiminin benimsenmesi hususunda aksamalara sebep olacaktır düşüncesi mevcuttur. Değerler eğitimi sürecini her anında ve her noktasında olması gereken bir konudur (Altan, 2011).

Bu araştırmanın amacı, ilköğretim 5 ve 8.sınıf öğrencilerinin konuşma ve yazma etkinliklerinde söz varlıklarını ne ölçüde kullanabildiklerini tespit ederek mevcut durumun başarı puanlarıyla ilişkisinin olup olmadığını belirlemektir. Bu amaçla hazırlıklı, hazırlıksız yazma ve konuşma etkinlikleri uygulanarak mevcut durum belirlenmiştir.

Araştırma, uygulama içermesi ve özellikle de konuşma becerisini barındırması bakımından mevcut durumu göstereceği için önemlidir. Daha önce konuşma ve yazma etkinlikleri birlikte kullanılarak benzer bir çalışmanın yapıldığına rastlanmamıştır.

Ayrıca araştırmada konu seçiminde kullanılan “Değerler Eğitimi” kavramlarıyla ilgili farkındalık oluşturacağı düşünülmüştür bakımından da önemlidir.

Yüksek lisans ve doktora tezlerine ulaşabildiğimiz www.tez2yok.gov.tr internet sitesinden edinebildiğimiz bulgulara göre beceri alanlarına ilişkin ortaya konan tezlerin sayıca az olduğu görülmektedir. “Konuşma Becerisi” ve “Konuşma Eğitimi” başlıklarıyla yapılan arama sonucu toplamda 57 kayıt ortaya çıkmaktadır(09.01.2017 tarihi itibarıyla). Bu tezlerden 15 tanesi Türkçe eğitimi ile ilgilidir.

Konuşma becerisi üzerine yazılan tezlerden olan ve tezini öğrenci ile etkinlik yaparak oluşturanlardan Ünsal (2005) 5, 8 ve 11.sınıf öğrencileriyle uygulamalar yaparak öğrencilerin aktif kelime hazinelerini belirlemeye çalışmıştır. Sonuç olarak ise öğrencilerin kelime hazinesinin istenen seviyede olmadığını belirterek öğrencilerin kelime hazinelerini geliştirecek çalışmalar yapılması gerektiğini vurgulamıştır.

Gökkaya (2008) tezinde tekerlemelerin kullanımı ile konuşma becerisinin geliştirilebileceğini çalışmasında belirtmiştir. Tekerleme kullanımının bununla birlikte kelime hazinesinin gelişiminde etkili olduğunu ifade etmiştir.

Sağlam (2011), 7.sınıf öğrencilerinin hazırlıksız konuşma becerileri üzerine yaptığı çalışmada öğrencilerin hazırlıksız konuşmalarda çok fazla hata yaptığı, konuşma esnasında kelime bulmakta zorlandığı, öğrencilerin hazırlıksız konuşma konusunda yetersiz ya da kısmen yeterli olduğu sonucuna ulaşmıştır.

Konuşma becerisi üzerine yazılan diğer tezler ise genellikle öğretmen görüşü alma ve kaynak inceleme ile sınırlı kalmıştır.

Yazma becerisinde ise www.tez2yok.gov.tr internet sitesinden edinebildiğimiz bulgulara göre beceri alanlarına ilişkin ortaya konan tezlerin sayıca az olduğu görülmektedir. “Yazma Becerisi” ve “Yazma Eğitimi” başlıklarıyla yapılan arama sonucu toplamda 70 kayıt ortaya çıkmaktadır(09.01.2017 tarihi itibarıyla). Bu tezlerden 26 tanesi Türkçe eğitimi ile ilgilidir.

Türkçe eğitiminde Selvikavak (2006) yabancı dil olarak Türkçe öğretimi kapsamında yazma eğitimini içeren bir tez çalışması ortaya çıkarmış ve ileri düzey yazma adı verilen yazma sisteminin uygulanabilir ve faydalı bir yöntem olduğunu belirtmiştir.

Karaaslan (2010) beyin fırtınası tekniğinin konuşma, yazma etkinliklerinde kullanımı hakkında çalışmış ve bu tekniğin yazılı ve sözlü anlatım becerilerinin kazanılma sürecini olumlu yönde etkilediğini ifade etmiştir. Bu çalışma öğretim yöntem tekniklerinin uygulanması açısından önemli bir örnektir.

İzdeş (2011) de yazma becerisi üzerine çalışmış ve 7.sınıf öğrencileriyle yaptığı on dört haftalık uygulama sonucunda yazma eğitiminin hikâye yazma becerisi üzerinde olumlu etkisi olduğunu tezinde ifade etmiştir.

2. Yöntem

Gerçekleştirilen araştırmada nitel yöntem benimsenmiştir. "Nitel araştırma, gözlem, görüşme ve doküman analizi gibi nitel veri toplama yöntemlerinin kullanıldığı, olguların ve olayların doğal ortamda gerçekçi ve bütüncül bir biçimde ortaya konmasına yönelik nitel bir sürecin izlendiği araştırma olarak tanımlanabilir" (Yıldırım ve Şimşek, 2006: 39). Nitel araştırma yöntemi kapsamındaki veriler, “doküman incelemesi” tekniklerinden yararlanılarak toplanmıştır.

Öğrencilerle yapılan uygulamalar sonrası verilerin hesaplanmasında toplam kullanılan kelime sayısı, kullanılan farklı kelime sayısı ve bu iki verinin oranı ortaya konacağı için “kullanılan farklı kelimeler” tespit edilirken aşağıdaki maddeler göz önünde bulundurulmuştur.

- Yapım eki almış kelimeler tür, yapı ya da anlam açısından farklılık gösterdiği için yeni bir kelime olarak değerlendirilmiştir. Örnek: *sev-, sevgi, sevgili, sevgililik...*

- Edat ve bağlaçlar birer kez sayıldı. Tekrar edenler ise silinerek farklı kelime olarak değerlendirilmedi.
- Kelimeler arasında anlam farklılıkları olduğu için bir kelime metinde gerçek ve mecaz anlamıyla birlikte kullanıldıysa bu kelimeler ayrı bir kelime olarak değerlendirildi. Örnek: *Kardeşim vazoyu kırdı. Bu konuda beni kırmadı.*
- Fiilimsi eki yapım eki olarak kabul edildiğinden fiilimsiler aynı kelime kökünden türese bile farklı birer kelime olarak değerlendirildi. Örnek: *Gel-, gelen, gelerek, gelince...*
- Zamir ve sıfatların sesteş olanları mevcut olduğundan bu kelimeler de incelenmiş ve tür olarak farklı olduğu için ayrı birer kelime olarak değerlendirilmiştir. Örnek: *Bu çocuk... (Sıfat), Bu yanıma gelsin (Zamir)*
- Kısaltmalarda metin içinde bir kez sayıldı. Tekrarlanan kısaltmalar farklı birer kelime olarak değerlendirmeye alınmadı. Örnek: *Hız, Dr. ...*
- Kurallı birleşik fiiller, iki kelimedenden oluşmasına karşın anlam açısından bir bütünlük ifade ettiğinden tek kelime olarak değerlendirildi. Örnek: *olabilir, yapadursun, süregelir...*
- Yardımcı fiiller bir kez sayıldı metin içinde tekrara düşen kelimeler farklı bir kelime olarak değerlendirilmedi. Örnek: *Yardım etti, hasta etti, ziyaret etti...*
- Eş sesli kelime farkı gözetildi. Eş sesli kelimeler farklı birer kelime olarak değerlendirilerek ayrı birer kelime şeklinde sayıldı. Örnek: *Benim adım Halil. Siz de bir adım atmalsınız.*
- Çekim ekleri yeni bir kelime türetmediğinden aynı köke eklenerek kullanılan çekim ekli kelimeler aynı kelime olarak değerlendirildi ve farklı bir kelime olarak sayılmadı. Örnek: *Gitti, gitmiş, gider, giderler...*
- İnsan ya da hayvanlar için kullanılan özel isimler; il, ilçe ve ülke vb. isimler farklı kelime olarak değerlendirilmedi. Örnek: *Ahmet, Kemal, Selin, Beyza; Ponçık, Tırmık, Karabaş; Ankara, İstanbul; İngiltere, Rusya...*
- Anlamsız kelimeler değerlendirmede ve silindi. Örnek: *edebiyatça, dürüstsüz, luluk...*
- Bağlaç ve edatlardaki ses değişimleri dikkate alınarak aynı kelime olarak değerlendirildi. Yazılışları farklı olsa da ses değişimi ya da çekim eki olarak değerlendirilerek farklı kelime sınıflamasında dâhil edilmedi. Örnek: *de/da, mı/mi/mu/mü, çok/çoğu, ben/bana, sen/sana...*

Veriler sayılırken herhangi bir program kullanılmış el yordamıyla basılı veriler üzerinden sonuca ulaşılmıştır. Süre açısından ekonomik olmayan ve çok çaba gerektiren bu yöntemin seçilme sebebi, bilgisayarda yapılacak bir sayımın yukarıda elde aldığımız fazla sayıdaki ölçütü devre dışı bırakmasına neden olacağı düşünülmesidir. Kelimeler hem anlam hem biçim açısından değerlendirileceği için elle ve kâğıda yapılan döküm sonrası elde edilen veriler bilgisayar programından elde edilen verilerden daha doğru, sağlıklı ve hassas sonuçları ortaya koyacağı öngörülmüştür.

2.1. Sınırlılıklar

- Çalışma, etkinliklerin uygulanması 5 ve 8. sınıflardan on dörder, toplamda ise yirmi sekiz öğrenci ile sınırlıdır.
- Çalışma, değerler eğitimi kapsamındaki on dört kavram ile sınırlıdır.
- Çalışma, konuşma ve yazma etkinlikleri ile sınırlıdır.

2.2. Çalışma Grubu

Araştırma grubu 2015-2016 öğretim yılında Kocaeli / Çayırova İstiklal Ortaokulundaki 5 ve 8. sınıf öğrencilerinden, her sınıf seviyesinden, sene sonu başarı notu ortalaması temel alınarak en yüksek ilk on dört öğrenciden oluşturulmuştur. Bu şekilde toplam 28 öğrenci seçilmiştir.

Daha fazla veri toplayabilmek amacıyla not ortalaması en yüksek öğrenciler seçilmiştir. İlçenin kozmopolit durumu öğrencilerin belli bir yörenin çocukları olmasını engellemiş bu şekilde örneklemin evreni temsil etme derecesi artmıştır.

Tablo 1
Başarı Puanları ve Sıralamaları

Sıra	5. Sınıf		Sıra	8. Sınıf	
	Öğrenci	Başarı Puanı (4. sınıf not ortalaması)		Öğrenci	Başarı Puanı (4, 5, 6 ve 7. sınıf not ortalaması)
1	K.5.14	93,71	1	K.8.1	89,27
2	K.5.2	93,01	2	K.8.2	88,43
3	K.5.3	92,70	3	K.8.3	85,85
4	K.5.4	89,75	4	K.8.4	84,29
5	K.5.5	87,50	5	K.8.5	84,05
6	K.5.6	85,76	6	K.8.6	83,24
7	K.5.7	84,46	7	K.8.7	82,28
8	K.5.8	84,26	8	K.8.8	81,69
9	K.5.9	81,70	9	K.8.9	81,68
10	K.5.10	79,69	10	K.8.10	80,39
11	K.5.11	78,71	11	K.8.11	80,09
12	K.5.12	76,19	12	K.8.12	79,92
13	K.5.13	73,85	13	K.8.13	79,48
14	K.5.14	71,99	14	K.8.14	78,78

K: Katılımcı, 5: Sınıf Seviyesi 1: Başarı sırası

3. BULGULAR VE YORUM

5 ve 8.sınıf öğrencileriyle yapılan uygulamalar sonrası elde edilen sonuçlar istatistik olarak aşağıdaki gibi yansımıştır.

Tablo 2
5. Sınıf Öğrencilerinin “Hazırlıksız Yazma” Etkinliğinde Kullandıkları Toplam Kelime Sayısına Göre Sıralaması

ÖĞRENCİLER VE KELİMESİ	1.UYGULAMA HAZIRLIKSIZ YAZMA		
	TOPLAM KELİME	FARKLI KELİME	ORAN (%)
5.3. SABIR	217	121	55,7
5.7. EMPATİ	214	112	52,3
5.2. ADALET	145	79	54,4
5.1. HOŞGÖRÜ	141	83	58,8
5.8. GÜVEN	131	48	36,6
5.6. ÇALIŞKANLIK	126	91	75,2
5.11. DOĞRULUK DÜRÜSTLÜK	124	63	50,8
5.4. SEVGİ	114	69	60,5
5.5. ÖZGÜVEN	101	61	60,3
5.10. SAYGI	100	62	62
5.14. KANAATKÂRLIK	77	59	76,6
5.9. SORUMLULUK	71	50	70,4
5.12. YARDIMSEVERLİK	65	43	66,1
5.13. ALÇAK GÖNÜLLÜLÜK	63	42	66,6

Kısmen sapmalar olsa da hazırlıksız yazma çalışmalarında, başarı puanı yüksek olan öğrencilerin -5.3, 5.2, 5.1- üst sırada, başarı puanı düşük olan öğrencilerin -5.14, 5.12, 5.13- alt sırada bulunduğu sonucu ortaya çıkmıştır.

⁴ K: Katılımcı, 5: Sınıf Seviyesi 1: Başarı sırası

Tablo 3

5. Sınıf Öğrencilerinin Hazırlıklı Konuşma Etkinliğinde Kullandıkları Toplam Kelime Sayısına Göre Sıralaması

ÖĞRENCİLER VE KELİMESİ	2.UYGULAMA HAZIRLIKLIL KONUŞMA		
	TOPLAM KELİME	FARKLI KELİME	ORAN (%)
5.11. DOĞRULUK DÜRÜSTLÜK	193	102	52,8
5.10. SAYGI	146	77	52,7
5.5. ÖZGÜVEN	138	74	53,6
5.3. SABIR	119	68	57,1
5.9. SORUMLULUK	95	57	60
5.4. SEVGİ	90	57	63,3
5.1. HOŞGÖRÜ	89	55	55,5
5.2. ADALET	89	51	57,3
5.12. YARDIMSEVERLİK	88	53	60,2
5.6. ÇALIŞKANLIK	67	46	68,6
5.14. KANAATKÂRLIK	67	44	65,6
5.7. EMPATİ	49	36	73,4
5.13. ALÇAK GÖNÜLLÜLÜK	38	25	65,7
5.8. GÜVEN	32	26	81,2

Hazırlıklı konuşma çalışması incelendiğinde başarı puanıyla kullanılan kelime sayısı arasında doğru orantı olmadığı göze çarpmaktadır.

Tablo 4

5. Sınıf Öğrencilerinin Hazırlıklı Yazma Etkinliğinde Kullandıkları Toplam Kelime Sayısına Göre Sıralaması

ÖĞRENCİLER VE KELİMESİ	3.UYGULAMA HAZIRLIKLIL YAZMA		
	TOPLAM KELİME	FARKLI KELİME	ORAN (%)
5.3. SABIR	284	155	54,5
5.12. YARDIMSEVERLİK	218	89	40,8
5.7. EMPATİ	195	102	52,3
5.2. ADALET	184	104	56,5
5.10. SAYGI	172	93	54
5.4. SEVGİ	161	96	59,6
5.13. ALÇAK GÖNÜLLÜLÜK	150	93	62
5.1. HOŞGÖRÜ	149	88	59
5.11. DOĞRULUK DÜRÜSTLÜK	142	83	58,4
5.9. SORUMLULUK	110	69	62,7
5.8. GÜVEN	96	58	60,4
5.5. ÖZGÜVEN	94	60	63,8
5.6. ÇALIŞKANLIK	86	65	75,5
5.14. KANAATKÂRLIK	82	55	67

Hazırlıklı yazma çalışmasında da başarı puanıyla kelime kullanımı arasında doğru orantı yoktur.

Tablo 5

8. Sınıf Öğrencilerinin Hazırlıksız Yazma Etkinliğinde Kullandıkları Toplam Kelime Sayısına Göre Sıralaması

ÖĞRENCİLER VE KELİMESİ	1.UYGULAMA HAZIRLIKSIZ YAZMA		
	TOPLAM KELİME	FARKLI KELİME	ORAN (%)
8.8. KANAATKÂRLIK	217	136	62,6
8.10. ÇALIŞKANLIK	196	120	61,2
8.4. SEVGİ	175	109	62,2
8.3. SABIR	155	104	67
8.7. SORUMLULUK	150	68	45,3
8.5. SAYGI	143	79	55,2
8.1. ADALET	138	100	72,4
8.12. YARDIMSEVERLİK	138	91	65,9

8.2. ALÇAK GÖNÜLLÜLÜK	128	91	71
8.6. DOĞRULUK DÜRÜSTLÜK	123	75	60,9
8.9. GÜVEN	122	75	61,4
8.14. HOŞGÖRÜ	88	54	61,3
8.11. EMPATİ	75	55	73,3
8.13. ÖZGÜVEN	67	40	59,7

8.sınıf öğrencilerin başarı puanları göz önüne alındığında 1. uygulama olan hazırlıksız yazı çalışmasında son sıralardaki 3 öğrencinin -8.14, 8.11, 8.13- başarı puanlamasında son 4'te yer alan öğrenciler olduğu tespit edilmiştir. Listenin üst kısmın ise böyle bir durum söz konusu değildir.

Tablo 6

8. Sınıf Öğrencilerinin Hazırlıklı Konuşma Etkinliğinde Kullandıkları Toplam Kelime Sayısına Göre Sıralaması

ÖĞRENCİLER VE KELİMESİ	2.UYGULAMA HAZIRLIKLIL KONUŞMA		
	TOPLAM KELİME	FARKLI KELİME	ORAN (%)
8.11. EMPATİ	85	54	63,5
8.1. ADALET	132	80	60,6
8.2. ALÇAK GÖNÜLLÜLÜK	56	41	73,2
8.3. SABIR	133	84	63,1
8.12. YARDIMSEVERLİK	139	79	56,8
8.8. KANAATKÂRLIK	195	117	60
8.4. SEVGİ	162	85	52,4
8.9. GÜVEN	114	73	64
8.14. HOŞGÖRÜ	61	42	68,8
8.10. ÇALIŞKANLIK	132	74	56
8.6. DOĞRULUK DÜRÜSTLÜK	89	48	53,9
8.13. ÖZGÜVEN	74	52	70,2
8.5. SAYGI	126	87	69
8.7. SORUMLULUK	190	96	50,5

Hazırlıklı konuşma çalışması incelendiğinde listenin alt kısmında değil üst kısmında doğru orantı olduğu görülmüştür. Ders başarısı daha yüksek olan öğrenciler -8.1, 8.2, 8.3- ilk 4 sırada yer almıştır.

Tablo 7

8. Sınıf Öğrencilerinin Hazırlıklı Yazma Etkinliğinde Kullandıkları Toplam Kelime Sayısına Göre Sıralaması

ÖĞRENCİLER VE KELİMESİ	3.UYGULAMA HAZIRLIKLIL YAZMA		
	TOPLAM KELİME	FARKLI KELİME	ORAN (%)
8.9. GÜVEN	237	124	52,3
8.4. SEVGİ	222	106	47,7
8.3. SABIR	201	125	62,1
8.2. ALÇAK GÖNÜLLÜLÜK	200	128	64
8.8. KANAATKÂRLIK	160	101	63,1
8.6. DOĞRULUK DÜRÜSTLÜK	160	100	62,5
8.13. ÖZGÜVEN	151	88	58,2
8.12. YARDIMSEVERLİK	142	86	60,5
8.11. EMPATİ	122	84	68,8
8.1. ADALET	110	68	61,8
8.14. HOŞGÖRÜ	104	66	63,4
8.5. SAYGI	103	62	60,1
8.10. ÇALIŞKANLIK	78	57	73
8.7. SORUMLULUK	77	46	59,7

Hazırlıklı yazma çalışmasında da listenin üst kısmında başarı puanı yüksek olan öğrenciler -8.4, 8.3, 8.2- sıralanmıştır. Başarı puanına göre 2,3 ve 4.sırada yer alana öğrenciler ilk 4 sırada yer almışlardır.

Ortalamalara bakıldığında oranların birbirine çok yakın olduğu görülmektedir. Aradaki küçük farklarla en yüksek oran elde edilen uygulama hazırlıklı konuşma, ikincisi hazırlıksız yazma, üçüncü olarak da hazırlıklı yazma oranlarının sıralandığı görülmektedir.

Yukarıdaki sıralamanın elde edilmesi ile toplamda kullanılan kelime sayılarını ters orantı ilgisi içinde olduğunu görebiliyoruz. Kelime sayısı fazla olan uygulamanın oranı daha düşük durumdadır.

Elde edilen veriler sonucunda görülmektedir ki katılımcılar sözlü ifade konusunda zayıf kalmaktadır. Yazılı ifade kabiliyetleri daha iyi gözükse de alanla ilgili yazma ve konuşma becerisinin aynı anda çalışılıp kelime hazinesi kıyaslaması yapılan ikinci bir çalışma olmadığı için karşılaştırma adına imkân bulunamamaktadır. Yapılan yüksek lisans ve doktora çalışmaları genellikle kaynak incelemesi ile sınırlı kalmış, uygulama yapılan çalışmalar ise genellikle yazma becerisi olmak üzere tek alan üzerine olmuştur.

4. Tartışma

Bireyin düşünebilme gücü, sözcük dağarcığına doğrudan bağlıdır. Yeterli kelime hazinesine sahip olmayan bireylerin yazma ve konuşma becerileri seviyelerinin düşük olduğu bilinmektedir. Sürekli kelime tekrarına düşmekte ve bildiklerini yeterli düzeyde ifade edememektedir. Bu, konuşma çalışmalarında öğrencilerin sık sık tıkanıp "Nasıl desem?" şeklindeki ifadelerinden de anlaşılabilir.

Öğrencilerin kelime hazinelerini artırmak için çeşitli girişimlerde bulunulmalıdır. İlk ve temel olarak çocukların düzenli ve bilinçli bir şekilde kitap okumaları sağlanmalıdır. Öğrenciler, kitaptaki bilmediği kelimeleri okuma esnasında not almalı ve kelimelerin anlamını hemen bulmalıdır. Bunun için öğrencilerin, kitaplarında araç göreviyle de kullanabilecekleri küçük not kâğıdı bulundurmaları yararlı olacaktır. Bu şekilde yapılacak olan uygulama son derece verimli olacaktır.

Kelime hazinesini zenginleştirmek ve kalıcı öğrenmeyi sağlamak için öğrencilerin kelime defteri tutmalarının yararı vardır. Bu şekilde öğrenciler yazarak daha kalıcı öğrenmeyi gerçekleştirecektir. Kelimelere defter sayesinde çabuk ulaşabilmesi ve tekrar edebilme olanağını bulması da yine kelimelerin öğrencilerin aktif kelime hazinesinde yer almasını kolaylaştıracaktır.

Öğrencilerin uygulama sonuçları karşılaştırıldığında konuşma becerisinde daha zayıf olduklarını görmüştür. Bunun önüne geçmenin yolu ise uygulamalara daha çok yer vermektir. Konuşma becerisi etkinlikleri göz ardı edilmemeli, derslerde bu etkinliklere yer verilmelidir. Günümüzde uygulanması gereken yapılandırıcı eğitim yaklaşımı ve ders kitaplarındaki konuşma etkinlikleri etkin biçimde kullanılmalıdır.

Konuşma becerisini geliştirmeye yönelik etkinlikler sınıflarda sıklıkla uygulanmalı, etkinlikler zaman kaybı olarak görülmemelidir. Eski bir anlayış olan dil bilgisine ağırlık verme ve bu kazanımları sınavlarda ölçme eğiliminden vazgeçilmelidir. Türkçenin dört temel dil becerisi üzerine geliştirilmesi gereken bir alan olduğu ve bu düşünceden hareketle uygulamalar yapılması gerektiği hatırlatılmalıdır.

Kendini ifade konusunda öğrencilerin bu alışkanlığı küçük yaşlarda kazanmaya başlaması çok gerekli olduğundan ilkökul seviyesinde verilen eğitim ve yapılan ölçme değerlendirme çalışmaları da çocukların Türkçeyi kullanma becerilerini destekler nitelikte olmalıdır. Öğrencilere sık sık konuşma çalışmaları yaptırılmalı, ölçme ve değerlendirme süreçlerinde çoktan seçmeli test uygulaması anlayışından vazgeçilerek açık uçlu, yoruma açık sorularla ölçme değerlendirme yapılmalıdır. Bu sayede öğrencilerin kendini ifade etme seviyesinde gelişim olacaktır.

5. Sonuç

Yapılacak çalışma hazırlıksız konuşma, hazırlıksız yazma, hazırlıklı konuşma ve hazırlıklı yazma etkinlikleri olarak 4 aşama olarak düşünülmüş; ancak hazırlıksız konuşma çalışması veri toplama açısından olumsuzlukla sonuçlanmıştır. Öğrenciler defalarca denenmesine rağmen kurda çektikleri değerler eğitimi kavramları ile ilgili hazırlıksız konuşma etkinliğinde veri toplama olanağı vermemiştir. Bu sebeple çalışma hazırlıksız konuşma etkinliği yapılmadan 3 aşamalı olarak gerçekleştirilmiştir.

Başarı puanları göz önüne alındığında normal koşullarda beklenen, notları yüksek olan öğrencilerin daha yüksek sayıda kelime kullanması ve yüksek oran elde etmesidir. Ancak durum böyle sonuçlanmamıştır. Başarı puanı ile kullanılan kelime sayısı arasında doğru orantı yoktur.

5. sınıf öğrencilerine uygulanan hazırlıksız yazma etkinliğinde başarı puanı yüksek öğrenciler üst sıralarda yer alırken düşük puana sahip öğrencilerin alt sıralarda yer aldığı belirlenmiştir. Ancak bu

durum hazırlıklı konuşma ve hazırlıklı yazma etkinliklerinde aynı şekilde ortaya çıkmamıştır. Verilerden hareketle 5.sınıflar için başarı puanlarıyla söz varlığı kullanımının doğrudan bir ilişkisinin olmadığı sonucu ortaya çıkmaktadır.

8. sınıf öğrencilerine uygulanan üç etkinlikte de başarı puanıyla söz varlığı kullanımı arasında kısmen ilişki olduğu görülmüştür. Uygulanan hazırlıksız yazma etkinliğinde başarı puanı düşük olan öğrenciler, sıralamanın son sıralarında yer almışlardır. Ancak bu etkinlikte yüksek başarı puanına sahip öğrencilerin üst sırada yer almadığı görülmüştür. 2. uygulama olan hazırlıklı konuşma etkinliğinde yüksek puanlı öğrenciler sıralamanın üst sırasında yer alırken düşük puanlı öğrencilerin alt sıralarda yer almadığı görülmüştür. Son uygulama olan hazırlıklı yazma etkinliğinde de yüksek puanlı öğrenciler üst sıralarda yer almış ancak düşük puanlı öğrenciler alt sırada yer almamıştır.

8. sınıflardan alınan verilere bakarak üç etkinlikte yeterli olmasa da bir korelasyon olması sebebiyle 5.sınıflardan daha orantılı bir durum olduğu belirlenmiştir. Ancak bu durum başarı puanının söz varlığı kullanımı arasında doğru orantı olmadığını göstermektedir.

5 ve 8. sınıflar birlikte değerlendirildiğinde 3 senelik bir eğitim-öğretim farkı olmasına rağmen başarı puanının etkinliklerde kullanılan söz varlığına fark edilebilir bir şekilde yansımadağı görülmektedir. Bu da öğretimin yetersiz olduğu sonucunu ortaya koymaktadır. Başka bir açıdan ele alınacak olursa başarılı öğrenciler yine kendilerini başarılarını muhafaza etmiş ancak diğer öğrencilerde anlamlı bir değişiklik olmamış, orta ve alt seviyedeki öğrenciler ayrılmamıştır.

Değerler eğitimi ve değerler eğitimindeki kavramlar öğrencilerin kesinlikle edinmesi gereken kazanımlardandır. Öğrenciler bu kavramlara yabancı kalmamalı, öğrencilerin bu kavramları hayat boyu benimseyerek içselleştirmeleri sağlanmalıdır.

Ailelere eğitim verilerek çocuklara kitap okuma alışkanlığı kazandırma konusunda destekleri alınmalıdır. Öğrencinin evde düzenli bir şekilde kitap okuması aile desteğiyle sağlanmalıdır. Bu konuda aile, bireye örnek olmalıdır.

Öğretmenlerin de kitap okuması ve öğrenciye örnek olması sağlanmalıdır. Öğrenciler sürekli karşılarında gördükleri ve kendilerine rol model seçtikleri öğretmenlerin ellerinde kitap görürse heveslenecek, merak duyguları uyanacak ve kitaba karşı ilgileri artacaktır.

Başta Türkçe öğretmenleri olmak üzere ana sınıfı ve sınıf öğretmenleri de kelime öğretimine önem vermeli ve kelime hazinesini geliştirmek için eğitici oyunlar tasarlamalı ya da mevcut oyunları kullanmalıdır. Bu sayede öğrenciler sıkılmadan kelime hazinelerini geliştirme imkânı bulacaktır. Kelime hazinesi gelişen çocuğun bağlantılı olarak öncelikle Türkçe dersi olmak üzere algı kapasitesi artacağı için diğer derslerinde de başarısı artacaktır.

Kaynaklar

- Altan, M. Z. (2011). Çoklu Zeka Kuramı ve Değerler Eğitimi. *Pegem Eğitim ve Öğretim Dergisi*, 1(4), 53-57.
- Demirel, Ö. (1999). *İlköğretim Okullarında Türkçe Öğretimi*. MEB Yayınları: İstanbul.
- Doğan, Y. (2009). Konuşma Becerisinin Geliştirilmesine Yönelik Etkinlik Önerileri. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 185-204.
- Göçer, A. (2010). Türkçe Eğitiminde Yazma Eğitimi. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 178-195.
- Gökkaya, H. (2008). *Konuşma becerilerinin sağaltılmasında tekerlemerin kullanımı*. Yüksek Lisans Tezi. Bolu.
- İzdeş, M. (2011); *İlköğretim 7. sınıf öğrencilerine verilen yazma eğitiminin öğrencilerin hikâye yazma becerisine etkisi*. Yüksek Lisans Tezi. Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü. Ankara
- Karaaslan, F. (2010); *Konuşma ve yazma eğitiminde beyin fırtınası tekniğinin etkililiği*. Yüksek Lisans Tezi. Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. Sakarya
- Karatay, H. (2007). Kelime Öğretimi. *Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 27(1), 141-153.
- MEB. (2009). *İlköğretim Türkçe dersi öğretim programı ve kılavuzu (1-5. sınıflar)*. Devlet Kitapları Müdürlüğü Basım Evi: Ankara.
- Sağlam, Ö (2010); *7. sınıf öğrencilerinin hazırlıksız konuşma becerileri üzerine bir araştırma*. Yüksek Lisans Tezi. Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Enstitüsü, Ankara.
- Selvikavak, E. (2006); *Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde ileri düzeydeki öğrencilerin paragraf yazma becerisini geliştirme üzerine bir uygulama*. Yüksek Lisans Tezi. Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Özbay, M. (2007). *Türkçe Özel Öğretim Yöntemleri II*. Öncü Kitap: Ankara.
- TDK. (2011). *Türkçe sözlük*. Türk Dil Kurumu Yayınları: Ankara.

- Ünsal, H (2005). *İlköğretim 5. ve 8. sınıflar ile ortaöğretim 11. sınıfların sözlü anlatımdaki aktif kelime hazineleri / Afyon merkez örneği*. Yüksek Lisans Tezi. Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Afyonkarahisar.
- Yıldırım, A. & Şimşek, H. (2006). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*. Seçkin Yayınları, Ankara.